

GREENPEACE

SAYI #186

NEDEN
KÖMÜRÜN
TEMİZİ
OLMAZ?

İçindekiler

04

Greenpeace gönüllüleriyle yeşil bir hafta sonu

Greenpeace Akdeniz Eskişehir gönüllüleri Ezgi Güler ve Gonca Eren “Yeşil Adil Dönüşüm İstiyoruz” etkinliğine katılımın ardındaki hikayeyi paylaşıyor.

Doğa ve Emek: İklim krizi, işçi hakları ve 1 Mayıs

İnsanın kendi doğası ve emeğiyle olan ilişkisinden uzaklaşmasının, özellikle sanayi devrimi sonrası dünya iklimi üzerindeki etkisini inceliyor, aynı zamanda işçi hakları, çevre sorunları ve Greenpeace’in 1 Mayıs’taki rolünün önemini vurgulayarak, bu sorunları hem ekonomik hem de çevresel bir çerçevede ele alıyoruz.

06

Neden kömürün temizi olmaz?

Kömüre dayalı enerji üretiminin havası da parası da kirlidir. Buna rağmen Türkiye’nin kömürden ne zaman çıkacağı hala bilinmiyor. Bugüne kadar hazırlanan raporların net bir şekilde ifade ettiği üzere, bizler de karar vericileri “temiz kömür” yalanının iklim krizi için bir çözüm olmadığı konusunda uyarıyoruz ve uymaya devam edeceğiz.

08

El Niño ve iklim afetleri yaklaşıyor! Peki biz ne kadar hazırlıklıyız?

El Niño iklim değişikliğine de bağlı olarak aşırı hava olaylarının oluşma sayısını ve sıklığını artırıyor. Önümüzdeki iki yıl küresel sıcaklıklarda önemli artışlar bekleniyor.

10

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz Basım ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. adına Ersin Tek

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok.
No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ersin Tek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Sevil Turan Ceylan

Editör

Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Caner Özkan / Greenpeace

GREENPEACE

GELECEĞE GÜVENLE BAKMAK İÇİN ÇÖZÜM: YEŞİL, ADİL DÖNÜŞÜM

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı 2023 yılı ilk kuraklık haritası, Türkiye'nin büyük bölümünde şiddetli kuraklık yaşandığını gösteriyor. Her gün haberlerde gördüğümüz barajlarda düşen su seviyeleri, kuruyan, çöle dönen göller ise bu verilerin en can yakan göstergeleri. Peki Yeşil Adil Dönüşüm Sözleşmesi'ni imzalamak bu tabloyu nasıl tersine çevirir?

- Sürdürülebilir politikalar ve uygulamalarla su kaynakları verimli kullanılır.
- Su kullanımını azaltan sürdürülebilir tarım uygulamaları ve modern sulama teknikleri teşvik edilir.
- Yenilenebilir enerjiye geçiş sayesinde su kaynakları korunur, enerji sektöründeki su tüketimi azalır.

- Yerel/bölgesel iklim eylem planları sayesinde kuraklıkla mücadelede etkili ve hedef odaklı stratejiler hayata geçirilir.
- Yeşil adil dönüşüm manzarayı değiştirir.

Kuraklıkla mücadele için hep birlikte yeşil, adil dönüşüm talep edelim ve bu çevre felaketleri tekrar yaşanmasın!

Kampanyayı imzalamak için
QR kodu okutun.

GREENPEACE GÖNÜLLÜLERİYLE YEŞİL BİR HAFTA SONU

Greenpeace Akdeniz Eskişehir gönüllüleri Ezgi Güler ve Gonca Eren
“Yeşil Adil Dönüşüm İstiyoruz” etkinliğine katılımın ardındaki hikayeyi paylaşıyor.

Greenpeace'in Yeşil Adil Dönüşüm Sözleşmesi için gerçekleştirdiği buluşmalar, sizlerin katkısıyla birçok insana ulaştı. Sizin için nasıl bir deneyim oldu?

Yaklaşan seçimler öncesinde, Greenpeace ile birlikte yeşil ve adil bir gelecek hayalimizi paylaşabilmek adına 14 Nisan'da Eskişehir'den hızlı trene bindik. Yorucu bir günün ardından, Greenpeace'in kalbinin attığı atölyemize vardık ve gönüllü koordinatörümüzle buluşmanın enerjisi tüm yorgunluğumuzu unutturdu. Atölyenin havasını solumak, Greenpeace ruhuyla bütünleşmemize fırsat verdi ve gönüllülük duygularımızı arttırdı. Keyifli sohbetlerimizin ardından yataklarımızı hazırladık ve etkinlik gününe hazır olmak için güzel bir uyku çektik.

Etkinlik gününe hazırlık süreci nasıl geçti?

15 Nisan sabahı erkenden kalktık ve Kadıköy'de bulunan Greenpeace evine götürmemiz gereken etkinlik malzemelerini hazırladık. Kocaman çantalarımız ve heyecanımızla yaşadığımız bir toplu taşıma serüveninin ardından Kadıköy'deki Greenpeace evine vardık. Eskişehir yerel gönüllüsü olarak ikimizin de bu evi ilk görüşüydü. Binanın tarihi dokusundan ve verdiği huzurlu histen çok etkilendik. Burada gönüllüler olarak fikirler üretip, afişler yapmakla geçen güzel zamanların asla yorucu gelmemesi de sanıyoruz ki bu güzel binanın dokusundan kaynaklanıyordu.

Ardından hemen işe koyulduk. Planlanan buluşma için hazırlanması gereken pankartlar, broşürler ve gelenlerle interaktif içerik hazırlayabileceğimiz çerçeve ve panomuz vardı. Geri dönüştürülmüş kağıttan yapılan broşürlerimizi katladık, dağıtacağımız sticker'ları kestik. Yeşil Adil Dönüşüm için çekeceğimiz video için pankartları hazır hale getirdik.

Etkinlikte Yeşil Adil Dönüşüm Sözleşmesi hakkında neler öğrendiniz ve bu sizi nasıl etkiledi?

16 Nisan sabahı hepimiz bir bayram havasıyla uyandık. Greenpeace evi, hem deneyimli hem de çiçeği burnunda gönüllülerle dolup taşı. Herkes güzelce kaynaştı ve Moda sahilindeki toplanma alanına geçildi. Yolda kalabalık ve renkli ekibimizle, taşıdığımız afişlerimizle daha şimdiden ilginin odağı olmuştuk bile. Sahil oldukça kalabalıktı. Buluşma noktamızda toplandıktan sonra bir çember oluşturduk ve proje sorumluları Yeşil Adil Dönüşüm hakkında bizi bilgilendirdiler, ardından sorularımızı yanıtladılar. Bizi en çok etkileyen yanı oldukça kapsamlı oluşuydu. Kömürden çıkıştan tutun da nükleer enerjiye veda etmeye, plastik atık ithalatından toplumsal cinsiyet eşitliğine kadar birçok önemli konuya parmak basılmıştı. Her bireyin kendinden bir parça bulabileceği, yaşadığı sorunun ifade edildiği, birleştirici bir kampanyaydı bu.

Etkinlik sonrasında neler hissettiniz ve bu deneyim size ne kazandırdı?

Yeni gönüllü arkadaşlarımızla tanışmanın ve Greenpeace'ten eski dostlarımızı tekrar görmenin verdiği mutlulukla kocaman bir aile olduğumuzu bir kez daha iliklerimize kadar hissettiğimiz bir hafta sonu yaşadık.

© Merve Arısoy / Greenpeace

DOĞA VE EMEK: İKLİM KRİZİ, İŞÇİ HAKLARI VE 1 MAYIS

İnsanın kendi doğası ve emeğiyle olan ilişkisinden uzaklaşmasının, özellikle sanayi devrimi sonrası dünya iklimi üzerindeki etkisini inceliyor, aynı zamanda işçi hakları, çevre sorunları ve Greenpeace'in 1 Mayıs'taki rolünün önemini vurgulayarak, bu sorunları hem ekonomik hem de çevresel bir çerçevede ele alıyoruz.

Ayşenur Kurşun, Greenpeace Gönüllüsü

İnsanın kendi doğasına yabancılaşmasına yol açan emek-sermaye ilişkisi ile günümüzde iklim ve doğaya yabancılaşan bizlerin aynı bağlamda değerlendirilmesi hiç de güç değil. Özellikle dünyanın ısınmaya başlamasının nedeninin sanayi devrimi ve etkileri olduğunu düşündüğümüzde, aralarındaki ilişki doğal olarak kurulabiliyor.

Bu ilişki, emeğin değersizleşmesine ve işçilerin doğal kaynaklardan ve çevreden kopmasına yol açmaktadır.

Endüstriyel üretim süreçleri, hızla artan enerji talebi ve doğal kaynakların kullanımı doğal dengeyi bozarak iklim değişikliği sorununa katkıda bulunmaktadır.

İklim krizi devreye girdiğinde, emek sömürsü ile iklim tahribatı arasında daha da derin bir bağ ortaya çıkmaktadır. İklim krizi, gezegenin iklim sisteminin bozulmasını ve bunun sonucunda ortaya çıkan aşırı hava olayları, yükselen deniz seviyeleri ve azalan su kaynakları gibi sorunları ifade etmektedir. Bu kriz özellikle düşük gelirli

insanları, işçileri ve dezavantajlı grupları etkilemektedir. Küresel iklim değişikliğinin sosyal bağlamda en kapsamlı analizi Germanwatch'un Küresel İklim Risk Endeksi Araştırması tarafından sağlanmaktadır.

1 Mayıs Uluslararası İşçi Dayanışma Günü olarak kutlanmaktadır ve işçi hakları ile sosyal adaletin savunulduğu bir geçmişe sahiptir. Günüün amacı, işçi sınıfının birlik ve dayanışmasını vurgulamak ve daha iyi çalışma koşulları için mücadele etmektir. Bununla beraber Greenpeace'in 1 Mayıs'a katılımı ile çevre sorunları ve işçi hakları arasında bir bağlantı kurabilir ve bu katılımın neden önemli olduğunu anlayabiliriz.

Greenpeace iklim krizine ve kirliliğin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekmektedir. Endüstriyel faaliyetler, işçilerin sağlığını tehdit edebilecek zehirli maddelerin yayılmasına yol açabilir. Dolayısıyla bu katılım, işçilerin sağlığının korunmasında ve güvenli çalışma koşullarının sağlanmasında çevresel konuların önemini vurgulanması anlamına gelmektedir. Aynı zamanda temiz enerji, yenilenebilir kaynaklar ve çevre dostu teknolojilerin kullanımı, iş ve istihdamda bir dönüşümü gerektirmektedir. İşçi hakları ve sürdürülebilir istihdamın bir araya geldiği bir bakış açısını yansıtmak önemlidir.

Çevresel sorunlar genellikle düşük gelirli toplumlar ve çalışanlar üzerinde daha büyük bir etkiye sahiptir. Kirlilik, iklim değişikliği ve doğal kaynakların sömürülmesi gibi faktörler sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri daha da kötüleştirir. Bu nedenle Greenpeace'in 1 Mayıs'a katılımı, işçi haklarının savunulmasının yanı sıra çevresel adalet ve eşitlik perspektifini yükselterek daha kapsayıcı bir mücadele için önemlidir.

Çevre sorunları küresel bir etkiye sahiptir ve çözümler küresel işbirliği gerektirir. Bu uluslararası dayanışma, çevre sorunlarına karşı mücadelede daha etkin olmayı ve küresel ölçekte siyasi değişim yaratmayı hedeflemektedir.

Greenpeace'in 1 Mayıs'a katılımı işçi sağlığı, sürdürülebilir istihdam, çevresel adalet ve küresel dayanışmayı vurgulayarak işçi hakları ve çevre konularını birbirine bağlamaktadır. Bu katılım çevre sorunlarının işçilerin yaşam ve çalışma koşulları üzerindeki etkisine dikkat çekerken, çevre sorunlarının daha geniş bir sosyal çerçevede ele alınmasını sağlamaktadır. Bu şekilde Greenpeace'in 1 Mayıs'a katılımı, hem işçi haklarının savunulması hem de çevre sorunlarına karşı mücadele için daha güçlü bir platform oluşturmaktadır.

Neden kömürün temiz olmaz?

Kömüre dayalı enerji üretiminin havası da parası da kirli. Buna rağmen Türkiye'nin kömürden ne zaman çıkacağı hala bilinmiyor. Bugüne kadar hazırlanan raporların net bir şekilde ifade ettiği üzere, bizler de karar vericileri "temiz kömür" yalanının iklim krizi için bir çözüm olmadığı konusunda uyarıyoruz ve uarmaya devam edeceğiz.

Gökhan Ersoy, Greenpeace Akdeniz Proje Geliştirme Sorumlusu

Kömür sektörü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın da desteğiyle 24-25 Nisan'da "temiz kömür" yalanı altında 4. Temiz Kömür Teknolojileri Zirvesi'nde bir araya geldi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürü Dr. Hasan Hüseyin Erdoğan'ın açılış konuşması sırasında Greenpeace Akdeniz Genel Direktörü Ersin Tek, "Havası Kirli, Parası

Kirli, Neresi Temiz?!" yazılı pankartla ve düdük sesleriyle kömürde ısrar eden karar vericileri ve endüstriyi protesto ederek, iklim aktivistlerinin yıllardır süregelen "İklim İçin Ses Ver" çağrısına cevap verdi. Greenpeace Akdeniz olarak gerçekleştirdiğimiz bu protesto ile Türkiye'de Yeşil ve Adil Dönüşümün gerekliliğine dikkat çektik.

Sözde “temiz” kömür teknolojileri

Sektörün kömürü aklamak için öne sürdüğü birkaç araç bulunuyor. Bunlardan biri literatürde “kömür hazırlama ve iyileştirme” olarak biliniyor. Kömürün yapısındaki kükürt miktarını ve inorganik maddelerden oluşan kül miktarını azaltarak kömürün kalitesini artırmayı amaçlıyorlar.

Kömürün aklanması için sektörün sunduğu bir diğer araç ise kömürle çalışan termik santrallerdeki verimliliği artıracak teknolojiler ve filtre sistemleridir. Santrallerdeki verimlilik ve karbon ile kirlenici salımı kapasitesini etkileyen iki önemli unsur vardır. Bunlardan birincisi yakılan kömürün kalitesi ile kazan tipinde kullanılan teknoloji tipi, diğeri ise baca gazı arıtma/filtre sistemleridir.

Bugün baca gazı arıtma sistemlerinin eski santrallere entegrasyonu bile maliyetler nedeniyle henüz tamamlanmamıştır. Ayrıca kazan tipi teknolojisine bakılmaksızın Türkiye’de kurulan ve planlama aşamasında olan santrallerin ÇED raporları da yıllık emisyon ve kirlenici miktarlarının sıfır olmadığını göstermektedir. Sıfır emisyon ve sıfır kirlenicinin olmadığı bir çalışma modelinde temiz teknolojiden bahsetmek mümkün değildir. Filtre sistemlerinin kurulu olması da kömürün olumsuz sağlık etkilerini tamamen durdurmaya yetmemektedir. Türkiye’deki kömürlü termik santraller, tüm çevre yatırımları gerçekleştirilse dahi 102 bin erken ölüme sebep olacak.

Sektörün bel bağladığı karbon yakalama ve depolama teknolojileri, endüstri tarafından kömürün geleceği ve sıfır karbona yakın kullanımı için reklam yapmak adına bir fırsat olarak görülmekte ve kömür kullanımına devam etmeyi teşvik etmektedir. Avrupa İklim Eylem Ağı’nın 2021’deki değerlendirmesine göre, geçtiğimiz 10 yıl içerisinde kamu desteğine rağmen küresel olarak geniş ölçekli sadece 51 proje bulunmaktadır ve bunlardan sadece 19 tanesi pilot olarak operasyonel durumdadır. Uluslararası Enerji Ajansı’nın 2022 takip raporuna göre bu konudaki gelişmeler yavaş ilerliyor ve depolama teknolojilerindeki gelişmeler, yakalama teknolojilerindeki proje yatırımlarının gelişme hızına ayak uyduramıyor. Son dönemde nihai yatırım kararı alan sadece 10 proje olması da bu teknolojilere bel bağlayamayacağımızı gösteriyor. Oysa ki Türkiye, kömür yerine yenilenebilir enerjiye yatırım yaparak, 2030 yılına kadar GSYH’sini yılda 8 milyar dolar daha artırabilir ve 300 bini aşkın yeni iş yaratabilir. Böylece sera gazı emisyonlarını da 2019 düzeyine göre yüzde 8 azaltabilir.

Havası da parası da kirli!

Yatırım garantileri, arazi tahsis, piyasa faiz oranlarının altında faiz oranları, kapasite mekanizması teşvikleri gibi maddi ve manevi varlıklar aracılığıyla aktarılan devasa destekler, tüm bu yıkıcı etkilerin kömür yatırımına verilen kamu teşvikleri ve bankaların finansmanı ile büyüdüğünü gösteriyor. İklim Kaosunun Bankacılığı 2023 Raporu’na göre, Paris İklim Anlaşması’nın imzalanmasının ardından geçen 7 yıl içinde 5.5 trilyon dolarlık kaynak fosil yakıt yatırımlarına aktarıldı. 2022 yılında kömür sektörünün bankalar aracılığıyla ulaştığı finansman miktarı 42 milyar dolardı. 350.org Türkiye’nin çalışmasına göre ise ülkemizde

kömür finansmanına son vereceğini söyleyen yalnızca 9 banka var. Paris Anlaşması yürürlüğe girdikten 5 sene sonra 2021’de Türkiye tarafından onaylandı ve 2053 karbon nötr hedefi açıklandı ancak bu açıklamayı takip eden eylemler Türkiye’nin yanlış bir politika izlediğini gösteriyor. İklim kriziyle mücadele için 2030 yılına kadar, yeni fosil yakıt yatırımlarının durdurulması ve mevcut olanların hızlı bir şekilde kademeli olarak ortadan kaldırılması gerektiği halde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 2023 Ocak ayında yayınladığı Türkiye Ulusal Enerji Planı’na göre kömürün enerji üretimindeki toplam payının yükseltilmesi öngörülmüyor. Global Energy Monitor’ın “Yükseliş ve Çöküş” raporu, Türkiye’nin planlanan kömürlü santral kapasitesinde dünya üçüncüsü olduğunu belirtiyor.

Kömürün temizi olmaz!

Türkiye verdiği taahhüde rağmen atması gereken adımların aksine, Temiz Kömür Teknolojileri Zirvesi gibi etkinlikleri finansal ve sosyal yatırımlarla devlet eliyle desteklerken, içinde yaşadığımız coğrafya kömürlü termik santraller yüzünden büyük bedeller ödüyor. Yayınladığımız Yeşil Adil Dönüşüm Sözleşmesi ile;

- İklim kriziyle etkin mücadele için elektrik üretiminde kömürden vazgeçilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payının %75’e çıkarılmasını,
- Toplumsal faydayı önceliklendiren, sosyal refah odaklı, ekolojik bütünlük ve iklim üzerindeki etkilerin azaltılmasını hedefleyen yeşil ekonomi modeline geçilmesini,
- Kömür bölgelerinde katılımcı ve şeffaf mekanizmalarla, doğal alanların restorasyonunu da kapsayan adil geçiş planlamalarının geliştirilmesi ile uygulanmasını talep ediyor ve seçimlere sayılı günler kala bütün siyasi partileri yeşil ve adil dönüşüm politikaları etrafında birleşmeye davet ediyoruz, çünkü kömürün temizi olmaz.

Berk Butan / Greenpeace Akdeniz Proje Geliştirme Sorumlusu

El Niño ve iklim afetleri yaklaşıyor!

Peki biz ne kadar hazırlıklıyız?

Bizler seçim gündemiyle yoğun olarak meşgulken, Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) önemli bir açıklama yaptı. Bu açıklamaya göre Temmuz ayı sonuna kadar %60 ihtimalle, Eylül ayı sonuna kadar ise %80 ihtimalle El Niño hava olayı gerçekleşecek. Öncelikle şunu söyleyelim; El Niño, orta ve doğu tropikal Pasifik Okyanusu'ndaki okyanus yüzey sıcaklıklarının ısınmasıyla ilişkili, doğal olarak oluşan bir iklim modelidir. Ortalama olarak her iki ila yedi yılda bir ortaya çıkar ve genellikle dokuz ila 12 ay sürer. El Niño'nun tam tersi ise La Niña olarak bilinir ve soğumaya işaret eder. Son yıllarda etkileri süren La Niña yerini bu yıl El Niño'ya yani ısınmaya bırakacak gibi görünüyor.

WMO'nun uyarısına göre El Niño olayları tipik olarak Güney Amerika, ABD'nin güneyi, Afrika Boynuzu ve Orta Asya'nın bazı bölgelerinde artan yağışlarla ilişkilendirilir. Buna karşılık El Niño ayrıca Avustralya, Endonezya ve Güney Asya'nın bazı bölgelerinde ciddi kuraklıklara neden olabilir. Boreal yazı boyunca El Niño'nun ılık suyu, Orta/Doğu Pasifik Okyanusu'ndaki kasırgaları körükleyebilirken, Atlantik Havzası'nda kasırga oluşumunu engelleyebilir. Görüldüğü üzere El Niño gezegenin farklı yerlerinde farklı sonuçlar ortaya çıkarsa da kesin olan bir şey var ki,

El Niño iklim değişikliğine de bağlı olarak aşırı hava olaylarının oluşma sayısını ve sıklığını artırıyor ve önümüzdeki iki yıl küresel sıcaklıklarda önemli artışlar bekleniyor.

Son yıllarda Türkiye'de aşırı hava olayları artış eğilimi gösteriyor. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün konuyla ilgili raporuna göre 2022 yılında 1030 aşırı hava olayı yaşandı. Bu, bir yılda yaşanan en yüksek olay sayısı. Aşırı hava olayları son yirmi yılda artıyor. 2022 yılı içerisinde oluşan bu aşırı hava olaylarının büyük çoğunluğu %33.6 ile şiddetli yağışlardı. Bu değeri %21.4 ile fırtına, %18.5 ile dolu, %11.7 ile kar takip etti. Diğer aşırı olaylar %4.1 yıldırım düşmesi, %2.7 heyelan, %2.5 don, %2.1 çığ, %1.9 hortum, %0.9 orman yangını, %0.3 sis, %0.2 kum fırtınası şeklinde gerçekleşti. Aşırı yağışlar heyelan ve toprak kaymasını, aşırı sıcaklar ise yangınları ve kuraklığı artırdı. 2023 yılı da pek farklı gitmiyor; birçok ilden sel, kuraklık, dolu gibi haberler gelmeye devam ediyor. Yaz mevsiminin yaklaşması ve sıcakların artması ile her yıl canımızı yakan orman yangını riski de giderek artıyor. El Niño ile birlikte küresel sıcaklıklarda beklenen artış tüm bu meteorolojik olayların afet seviyesine çıkması ihtimalini beraberinde getiriyor. Bir kez daha önlem almamız için alarm zili çalıyor.

Gezegenin doğal döngüleri insan kaynaklı iklim değişikliği ile birleşince aşırı hava olaylarının ölçeği ve şiddeti büyük ölçüde artıyor. Atmosferdeki sera gazı konsantrasyonları dengelenip azaltılana kadar da bu artış devam edecek. Çözüm ise bilime kulak vererek, olası olaylara karşı bugünden önlemler almak ve zarar görebilirlik düzeyimizi azaltmak. İklim krizine bağlı bu olayların gerçekleşme ihtimalinin azaltılması için 2050 yılına kadar küresel çapta emisyonların net sıfır seviyesine inmesi şart. Türkiye'nin ise 2030 yılında kendine %35 emisyon azaltma hedefi koyması ve bu konuda hemen harekete geçmesi gerekiyor.

Harekete geçilmediği, gerekli önlemlerin alınmadığı durumlarda neler yaşanabileceğini hala kanayan yaramız deprem bölgesi üzerinden anlamaya çalışabiliriz. Buraya kadar sözü edilenler bizi oldukça önemli bir konuda uyarıyor. Hem Türkiye hem de Dünya her geçen gün aşırı hava olaylarına daha fazla maruz kalıyor ve bu maruziyet arttıkça zarar görebilirliğimiz de önemli ölçüde artıyor.

Deprem olduğu ilk andan beridir yapılması gerekenler zamanında yapılmadığı, gerekli önlemler zamanında alınmadığı için yaşadığımız yıkımın boyutunun arttığını görüyor ve biliyoruz. Oysa bilimin ışığında, rantçı uygulamaları bir kenara bırakarak, yaşamı ön plana alarak afetlere dirençli hale getirilebilecek kentlerde kayıplarımız çok daha az olabilirdi. Ama olmadı. Yine depremin ilk anından beri gerek kontrolsüz ve aceleci enkaz kaldırma sürecinin yarattığı çevresel ve insani risklere karşı, gerek konteyner ve çadırlarda yaşamak zorunda bırakılan binlerce insanın su, gıda ve sağlık hizmetlerine erişimi açısından zorlu yaşam koşulları hakkında uyarılarımızı yaptık. Şimdi bir kez daha sivil toplum sorumluluğu ile uyarıyoruz. Yukarıda sözü geçen aşırı hava olayları sadece birer ihtimal değil, her biri tıpkı deprem gibi bugün önlem alınması gereken doğa olayları. İklim

adaletini sağlamamız, zarar görebilirliğimizi azaltmamız gerekiyor. Deprem üstünden geçen 3 ayda birkaç kez konteyner ve çadır alanlarını sel bastı, insanlar bir kez daha zarar gördü. Oysa yerleşim bölgelerinin seçiminde sel ve su baskını riskleri göz önüne alınabilir, seçilen korunaklı alanların etrafında doğru drenaj uygulamaları ile riskler azaltılabilirdi.

Depremden etkilenen bölgelerdeki illerin sıcaklık artışları oldukça kritik. Örneğin 16-17 Mayıs tarihlerinde önceki günlere kıyasla 4-6 derecelik artışlar söz konusu. Özellikle yaşam alanlarının büyük çoğunluğu hasar gören Hatay gibi illerde insanlar zorunlu olarak konteyner ve çadırlarda kalıyorlar. Konteyner ve çadır gibi konaklama çözümleri geçici çözümler oldukları için genellikle herhangi bir yalıtım özelliğine sahip değiller. Bu nedenle sıcaktan daha çok etkilenmeye açık. Yaz güneşinin altında hava sıcaklığının 40°C'ye ulaştığı günlerde konteyner ve çadırlarda yaşayanlar sıcaklardan doğrudan etkilenecekler.

Bölgede yaz sıcaklarının etkisinin artmasıyla özellikle salgın hastalıklara neden olabilecek vektör riskinin arttığının da bir kez daha altını çizelim. Bölgede hijyen ve temizlik koşullarının sağlanması, içme ve kullanma suyu arzının yeterli miktarda, sürekli ve tamamen ücretsiz olarak sağlanması, gerekli noktalarda gölge alan sayısının artırılması çok kritik.

Henüz yaz mevsiminin başında olduğumuzu ve yukarıda da söz ettiğimiz üzere El Niño etkisiyle bu dönemde başta sıcak dalgaları olmak üzere aşırı hava olaylarının yaşanma ihtimalini göz önünde bulundurmamız gerekiyor. Başta deprem bölgesinde olmak üzere aşırı hava olaylarına karşı kısa, orta ve uzun vadeli planlamaların acilen konunun uzmanlarıyla birlikte yapılması ve vakit kaybetmeden gerekli önlemlerin alınması lazım. Çünkü artık kaybedecek ne bir anımız ne de bir canımız kaldı.

© Veejay Villafranca / Greenpeacepeace

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak **gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?**

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, **"BANA"** yazıp **2322**'ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmı hakını saklı tutar.